

Hoe staan we er voor met onze dwergen?

Alhoewel er al een aantal dwerggrassen zijn zullen we ons in dit artikel beperken tot de Polen en de Kleurdwergen. Hiervan is zo'n grote verscheidenheid, dat er genoeg over te schrijven valt. En dan valt er natuurlijk ook veel te discussiëren.

Tekst: Martin Kok

Foto's: W. en M. Hoekstra

Het is al 110 jaar geleden dat in Nederland het Pooltje werd erkend

Pas ruim 30 jaar later ontstond in Nederland de Kleurdwerg. Uiteraard uit een kruising van Pooltjes met kleine gekleurde konijnen. Over het precieze ontstaan zullen we het nu niet hebben. Ik vind dat in dit artikel niet zo belangrijk. Het was in elk geval de bedoeling om een zo klein mogelijk konijntje te fokken, met oortjes zo klein als maar kan. Men probeerde van alles om de dwerg maar te verkleinen. Er werden zelfs pogingen gedaan om het Porto Santo konijntje te gebruiken om 't maar kleiner te krijgen.

Zelf draaide ik in de jaren rond 1965 met de besten mee, met een donkerblauw marter voedstertje, dat nooit zwaarder is geworden dan 730 gram. De oortjes waren ruim beneden de 5 cm. Men ging er aan voorbij, dat het bijna niet mogelijk was om uit dergelijke kleine diertjes nog levende gezonde jongen te fokken. In die tijd werden onze dwergen nog geringd. Mijn laatste geringde dwerg kan ik me nog goed herinneren. Een donkerblauw marter rammetje met het ringnummer FK71-2691.

De ring ging om het rechter achterpootje. Veel dwergenfokkers waren er fel op tegen, dat er getatoeëerd moest worden. Die regel was er echter niet voor niets gekomen. Vaak verkochten de fokkers geringde dieren, ook dwergen die te groot werden. Vaak kwamen mensen dan bij een dierenarts om een ingegroeide ring te laten verwijderen. Op dringend advies van dierenartsen is toen besloten om niet meer te ringen. In Engeland wordt overigens nog steeds geringd.

Inmiddels is men de dwerg heel anders gaan zien

We willen die hele kleine diertjes niet meer. Belangrijk is dat ze voldoen aan het gewenste profiel: kort en breed met mooie afrondingen. Nu hebben we de gewichten nog van 800 tot 1150 gram. De visie van de rastechnische commissie van de Dwergenclub is om echter uiteindelijk naar een gewicht te gaan van 900 gram tot ongeveer 1300 gram, zonder het gewenste profiel te verliezen, want laten we

Een mooie brede Pool roodoog, man jong met fraaie kop en oren. In borst en flanken nog niet geheel doorgehaard.

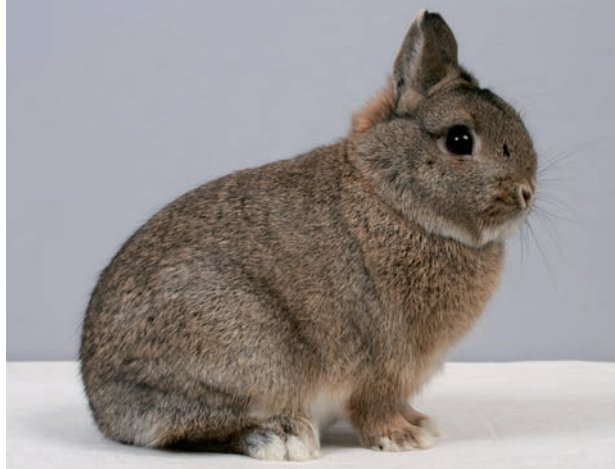
eerlijk zijn, diertjes beneden de 900 gram zijn eigenlijk niet geschikt voor de fokkerij. Bovendien sluiten we dan wat beter aan bij de overige landen. Natuurlijk zijn er fokkers die dan zeggen dat het een Nederlands ras is en natuurlijk willen er een aantal vast blijven houden aan het oude. Het aantal fokkers gaat echter dermate achteruit, dat het enige redmiddel is om internationaal aan te sluiten. Als we echter vast blijven houden aan het profiel, dan is het behoud en zelfs verbetering van het ras een zekerheid. Deze woorden gelden voor zowel de Pool als de Kleurdwerg. In principe zijn deze rassen wat betreft type, bouw en ook de pels gelijk.

We gaan onze dwergen maar eens punt voor punt bekijken

Het zijn hele kleine konijntjes en er valt zoveel over te zeggen. Voorlopig is het maximum gewicht nog 1150 gram. Ik zou er zelf een grote voorstander van zijn om die aftrek van een punt boven de 1100 gram af te schaffen. Andere rassen krijgen ook 10 punten bij het maximum gewicht. Vaak zijn dieren van rond 1100 gram zelfs de besten. De kleine diertjes beneden 900 gram zijn echt te klein. Te klein voor de fok, dus waarom moeten we ze dan nog belonen?

Type en bouw

We willen een geblokt type met fraaie ronde contouren en goed gevulde achterhand en een middelhoge stelling. De beentjes zijn kort en stevig. Die stelling vinden we best wel belangrijk. De keurmeesters moeten er echter rekening mee houden dat de ene kleurslag wat makkelijker stelt dan de

Kleurdwerg konijngrijs, man jong. Een mooi diertje met fraaie afrondingen en ook nog eens een heel mooie kleur.

Kleurdwerg geel, man jong. Alleen Joh. Qualm weet ze zo te brengen.

andere. Stelling is niet alleen een kwestie van trainen, dat is natuurlijk aangeboren. We zullen daar op moeten proberen te selecteren. Ik zie bijvoorbeeld bij mijn eigen dieren een groot verschil met mijn blauw martertjes en mijn zilvertjes. De blauw martertjes hoeft je nagenoeg niet te trainen. Als je een diertje van ongeveer vier weken op tafel zet, stellen ze zich al. Dat zal een zilvertje nooit doen, dat zien we op de keurtafel ook. Kleurslagen als haaskleur, Hollander, Rus, Hotôt en Lotharingertekening zullen bijvoorbeeld ook haast nooit op de benen gaan, en zo zijn er nog wel een paar. Dat moet je als keurmeester weten. Daar mag je wel een opmerking over plaatsen, maar je zal er niet voor moeten straffen.

De pels

Het staat maar in drie regeltjes in de standaard. De pels moet iets korter zijn dan normaal, dicht ingeplant met een normale hoeveelheid onderhaar en is iets fijn van structuur. Het lijkt zo gemakkelijk, maar we zien zo enorm veel verschillen. Eigenlijk zou ik zo graag willen aanvullen dat de pels iets elastisch moet zijn. In structuur en lengte, maar ook in dichtheid is het vaak bij elke kleurslag iets anders. Elke kleur heeft zijn eigen pels, zeg ik wel eens. Ook daar is ervaring van keurmeesters van groot belang. De blauw marter heeft bijvoorbeeld een iets langere pels dan een sepia en zo zijn er veel voorbeelden te noemen. Die verschillen zie je ook bij dichtheid en structuur. Een Kleurdwerg met Hollandertekening heeft over het algemeen wat minder onderhaar. Een dwerg met Rustekening toont weer vaak een hele mooie fijne structuur. Een mooi voorbeeld zie je bijvoorbeeld vaak met een witte roodoog, die uit midden marters is gevallen. Deze dieren worden wel eens als roodoog Pool ingezonden. Een keurmeester met veel ervaring haalt deze er vaak zo uit, omdat ze een andere structuur hebben dan de echte roodoog Polen. Best moeilijk allemaal.

Kop en oren

De kop en oren worden **altijd** beoordeeld bij positie 4. Dat is al jaren zo en toch zien we regelmatig kaarten, waarop dit onderdeel wordt meegenomen bij positie 2. Dat zien we vooral bij Kleurdwergen in de groepen tekening en patroon. Men beoordeelt ze dan als andere konijnen uit deze groepen. Waarschijnlijk komt dit door de plastic kaartjes die in omloop zijn. Deze zijn niet volledig en daar worden onze dwergen vergeten. Waarom niet gewoon keuren met de standaard open? Dan zie je deze vergissingen niet. Bij onze Polen, zowel rood- als blauwoog valt de kop onder positie 4 en de oren onder positie 5. Dat is overigens bij alle witte konijnen met normale beharing. De kop moet bolvormig zijn met breed voorhoofd en sterk

Deze Kleurdwerg Feh, man jong heeft wel een mooie kleur, maar hoeft in lichaam niet langer.

Kleurdwerg bruin, man jong, naast een geweldige kleur ook nog eens een heel mooi lichaam.

Deze Kleurdwerg zwartgrannen, man jong laat zien dat we er nog niet zijn met deze kleur. De voorbeentjes moeten echt steviger. De achterhand lijkt wat geknepen. De stand van de achterbenen moet echt beter. Een uitdaging voor de liefhebber.

Kleurdwerg met japannertekening, man jong. In Nederland zien we ze haast niet meer. Op de Dag van de Dwerg worden ze echter regelmatig in een prima kwaliteit ingezonden. Ondanks een voor ons iets te zwaar gewicht toont dit dier een prachtig dwergenprofiel met een hele mooie tekening voor deze enorm moeilijke kleurslag.

gebogen neusbeen. De kaken, wangen en snuit zijn breed en sterk ontwikkeld. De ogen zijn groot en uitspringend. Ook hier zien we grote verschillen in de verschillende kleurslagen. De oortjes zijn 4 tot 6 cm, ideaal is 5,2 centimeter. Ze zijn fijn van structuur met lichtelijk afgeronde oortoppen. Ze worden strak en nauwsluitend gedragen. De inplanting is zo nauw mogelijk en de oren zijn dicht en zeer kort behaard. Ook bij de oren zien we weer grote verschillen bij de diverse kleurslagen.

De kleur

Bij de Polen is het eenvoudig, ze zijn erkend in rood- en blauwoog. Let ook op die oogkleur. Die moet helderrood zijn of lichtblauw. Bij de roodogen kom je wel eens dieren tegen met een erg bleke oogkleur. Bij de dwergenclub hebben we dit wel eens als aandachtspunt gesteld en dan zie je dat het helpt. Als de keurmeesters er op gaan letten en er aanmerkingen over plaatsen verdwijnt dit vanzelf, we zien dit haast niet meer. We zien het nog wel bij andere rassen, zoals de witte Vlaamse reus, Nieuw Zeelander en Satijn. Je kan hier opmerkingen over maken, zonder al te zwaar te straffen. De kleur van de pels moet uiteraard helderwit zijn over het gehele lichaam. Soms worden de dieren gestraft vanwege aanslag aan de voetzolen. Als keurmeester moet je er wel rekening mee houden, dat soms het strooisel de oorzaak kan zijn. In dat geval moet je het straffen natuurlijk achterwege laten. Wat betreft de witte kleur heeft de helderheid heel veel te maken met de pelsstructuur. Een voorbeeld kan je zien bij de Satijn. Deze laat door de zeer fijne glasachtige structuur een soort ivoorkleur zien. Het zijn heus gewoon witte dieren, maar de structuur verandert de kleur in ivoor. Gemakkelijk dus het keuren van Polen, zou je zeggen. Het was het eerste ras, dat ik mocht keuren, maar ik heb altijd gezegd dat het goed keuren van Polen misschien wel het moeilijkste is van alle rassen. Juist omdat de onderlinge verschillen zo klein zijn, is het een hele prestatie om uit

Kleurdwerg met Hotôttekening, man oud. Voor deze kleur een heel mooi dier.

Kleurdwerg Rustekening, man jong, de foto spreekt voor zich. Dit is een fraai masker.

een grote groep de juiste winnaar te halen. Dat vereist weer heel veel kennis en ervaring.

Bij de Kleurdwergen zijn maar liefst 55 verschillende kleuren erkend en er zullen er best nog een paar in aantocht zijn. In een vorig artikel heb ik ze al eens stuk voor stuk behandeld, dat doe ik nu niet weer. Toch haal ik er een aantal uit om nog iets over te vertellen.

Groep kleur: hier zijn maar 15 kleuren. De zwarten en konijngrijzen zien we hiervan het meest en ook in de beste kwaliteit. We moeten bij konijngrijs er wel op letten dat ze niet te klein worden. Vooral in kleur zien we soms toppers. Een aantal zwarten zijn iets lang in pels. Jammer is het dat ijzergrauw zo hard terugloopt, het is zo'n mooie kleur. In bruin-grijs soms heel mooie dieren. Bruin-grauw en blauw-grauw zien we maar sporadisch. Oranje zien we steeds wat meer en ook de kwaliteit wordt steeds iets beter. De gelen van Joh. Qualm zijn beroemd, maar niemand weet hem te evenaren in deze moeilijke kleur. Bij blauw zien we ook af en toe mooie dieren, maar dat schijnt ook niet zo eenvoudig te zijn. Af en toe zie je weer een mooie feh maar de verschillen in deze kleurslag zijn groot. Chinchilla gaat in aantal weer wat achteruit. Zwartgrannen is voor ons vrij nieuw, maar er moet nog veel worden verbeterd in type en bouw, pels, kop, oren en kleur. Vaak zijn ze nog wat grijs in de grondkleur.

Groep tekening: Lotharingertekening zien we nog steeds niet veel en ook in kwaliteit is er altijd nog veel te wensen. We

missen het echte dwergtype. Vaak is de pels ook wat aan de lange kant. Er zijn ook maar een paar fokkers van. Dat geldt overigens ook bij de andere tekeningdwergen. Japannerdwergen zien we nagenoeg niet. Hotôttekening is er in een redelijke kwaliteit van een enkele volhouder. Dat geldt ook weer bij de Hollanderdwerg. Ik heb overigens heel veel bewondering voor de fokkers van deze verschrikkelijk moeilijke kleurslagen. Het beste bij de tekeningdwergen zijn nog de Rusjes. Hier zien we af en toe nog heel verdienstelijke dieren.

Groep verzilvering: Zelf fok ik al meer dan 25 jaar middenzwart. Ook hier zijn we maar met een paar fokkers. Door Duitse import hebben we de kwaliteit redelijk kunnen verbeteren. Toch moeten we oppassen dat ze niet te klein worden. Vers bloed is weer hard nodig. In pels kunnen ze uitblinken met een geweldige glans. De moeilijkheid is vaak de verzilvering op de kop benen en staart. Middenblauw zien we haast niet. Middenbruin heeft vaak weer een wat lange pels en een wat grove verzilvering. Middenkonijngruis zien we ook nog steeds niet veel. Lichtzwart werd indertijd door een behoorlijk aantal fokkers met veel enthousiasme gebracht, maar het gaat niet goed met deze kleur. Ze zijn vaak wat grof en lang van lichaam met ook vaak erg lange en grove oren. Lichtkonijngruis zien we af en toe in een prima kwaliteit, maar we moeten afwachten of dit zo blijft nu de grote animator Uilke Hoekstra wat gas terugneemt. Ik weet dat ook enkele fokkers met middengeel en lichtgeel bezig zijn. De lichte nuances verliezen snel in grondkleur, maar iemand met ervaring in zilvers dient dit te weten.

Groep patroon: Ook hierin zijn weer een aantal kleuren. We beginnen met madagascar en isabella, kleurslagen voor enkele volhouders. Isabella is vaak wat aan de blauwe kant, toch zien we vaak heel knappe diertjes in deze kleuren. Er zijn een paar fokkers bezig met beige, we hebben ze al diverse keren in een heel redelijke kwaliteit gezien. Ze zullen binnenkort wel ter erkenning worden gebracht. Sepiamarter is er zowel in donker als midden. Het probleem is dat we deze kleuren teveel door elkaar fokken, waardoor midden vaak erg donker wordt. Witte haren zijn vaak een probleem. Ook blauwmarter is er in donker en midden. Middenblauw marter toont vaak heel beste dieren, er zijn een aantal fokkers die al jaren meedraaien met deze kleur. Donkerblauw marter is wat moeilijker, veel keurmeesters weten ook niet wat ze er mee aan moeten. Niet elke donkerblauwe is een zwever! Middengeel marter

wordt nog door een enkeling gefokt. Vaak laten ze maar heel weinig rugband zien, ook is de pels is vaak niet vol genoeg en soms wat stug. Een enkele keer zien we een toppe bij zwart zilvervos. Wat is het mooie kleurslag. Let wel op de achterbeenbelijning, soms zie je weer dieren met dwarsbanden op de achterbenen. Soms is de pels wat lang. Blauw- en bruin zilvervos zien we niet zo veel. We zien zilvervos af en toe in de donker- en middensepia marter. Hoe ingewikkeld wil je het maken. Zilvervos in midden- en donkerblauw marter zien we praktisch niet meer. Soms wel hele mooie zwarte otters. Let op dat de pels niet te lang wordt. De Kleurdwerg met tanpatroon doet het de laatste tijd best goed. Vooral in zwart zien we af en toe heel mooie dieren. Hierin zijn ook een aantal echte volhouders.

De speciaalclub

Natuurlijk zijn de Polen en Kleurdwergen ondergebracht in een speciaalclub, ook de Polish is hier trouwens ondergebracht. Deze speciaalclub was de eerste die echt begon met een rastechnische commissie die al jaren uit dezelfde personen bestaat. Deze organiseert al jaren een keurmeestersdag waar ook de fokkers bij aanwezig mogen zijn. Elk jaar wordt er weer een ander onderdeel behandeld. Zeker een aanrader om een keer te bezoeken. Eén van de dingen die deze commissie heeft bereikt is dat de Kleurdwergen ook in de bovengenoemde groepen kleur, tekening, verzilvering en patroon wordt beoordeeld op shows. Het was echt niet eenvoudig om dat voor elkaar te krijgen. Ook examenkandidaten mogen nu de Kleurdwerg in groepen doen. Belangrijke dingen die de club ook organiseert zijn de jongdierendag op de tweede zaterdag in oktober, samen met de Tanclub. Het hoogtepunt is de **Dag van de Dwerg** die altijd wordt gehouden op de eerste zaterdag in maart. Een geweldig evenement met inzenders uit vele landen, zoals Nederland, Duitsland, België, Tsjechië, Oostenrijk, Zwitserland, Engeland, Denemarken, Noorwegen en zelfs Amerika. Misschien vergeet ik nog wel wat. Er komen ook enorme aantallen bezoekers. De Nederlandse inzenders kunnen in de Nederlandse klasse inzenden en/of in de internationale klasse. De uiteindelijke bedoeling is echter om ooit uit te komen op één standaard voor de gehele wereld. Het zal best nog wel even duren, maar het is toch wel een mooi idee. Al die verschillen moeten de wereld maar eens uit. ●

Kleurdwerg middensepia marter, man jong. Een prachtig dier, zo willen wij een dwerg graag zien.

Een mooie Kleurdwerg zwart zilvervos, voedster jong. De oogringen mogen nog iets voller.